

Lurralde eko-euskaldun eta euskal-feministarik bai ote?

Elise Dilet **bizi** elkarteko kidea

- **BIZI elkartearen aurkezpena**
- **Euskal Herria Burujabe: gaurko eta biharko Euskal Herriaren asmatzea**
- **Hitza hitz egitasmoa: hautetsiekiko lana**
- **Euskaraz Bizin: ekologia eta hizkuntza = borroka bera**

bizi!

**herritar mugimendu
altermundialista**

2009an sortua
Ipar Euskal Herrian
Urgentzia
klimatikoa
eta
Justizia soziala

700 kide

Deslokalizazioak

Langabezia

**Klima
nahasmendua**

Desarauketa soziala

Laborantza industrialak

Kutsadura

**Garraio
ahalkegarriak**

**Espekulazioa,
zerga ihesa**

Bertokira dezagun!

Enpleguak

**Neurritasun
energetikoa**

Gizarte babesa

**Elikagai
burujabetza**

Kutsazerga

Zirkuitu laburrak

Euskoa, tokiko moneta

Desobedientzia zibila

Bortizkeriarik eza
deliberatua

Kanpaina landuak

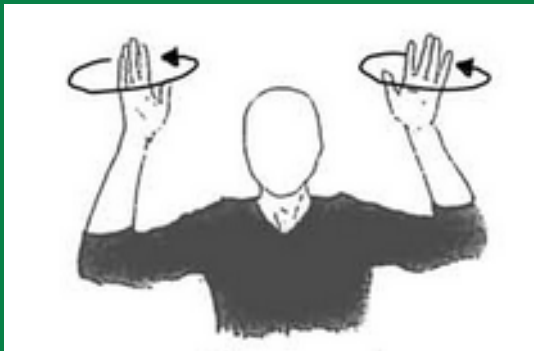
Ekintza originalak eta umoretsuak

Salatzea eta proposatzea elkarren artean osagarri

Lan egiteko manera

Lan arloak / lan taldeak

Garraioak

**Kontsumoa/
publizitatea**

Migratzaileak

**Numerikoa
(Digitala)**

**Lurraldearen
metamorfosia**

Ekofeminismoa

Etxebizitza

Euskal Herria burujabe

Lurralde proiektu jasangarri,
erresiliente, burujabe eta solidarioa

Gure bizi-baldintzak berreskuratzea

- Mundu globalizatua eta lurretik deslotua
- Sistema harrapakaria eta suntsigarria
- Menpekotasun handia eta ahulezia
- Gure bizi-baldintzak eta gure ondokoenak lanjerrean

- Tokiko mailan klimaren aldaketaren ondorioak hobeki ikusten dira
- Ezin badugu mundu osoa aldatu, palankak baditugu bakoitzak bere lurraldearen aldatzeko

Proiektu bat

- Energia, elikagai, ekonomia, herritartasun eta kulturaren alorretan bere burujabetza lortzeko xedea duen eta trantsizioan den lurralde baten eraikuntza, beste lurralde eta kontinenteekin elkartasunean.
- Iparrorratza Bizirentzat, Euskal Herriko beste eragileentzat, eztabaidatzeko eta inspiratzeko oinarria
- Beste lurraldeentzako adibidea
- Elkarlanaren emaitza
- Ez da bukatutzat emana
- Proiektu inklusiboa

Lurralde
Alternatibak

Neurritasuna

Berrerabiltzea,
konpontzea eta
birziklatzea

Garraio eta
mugikortasun
iraunkorra

Energia
berriztagarriak

Laborantza, ura,
elikadura

Birtokiratzea

Komunalak,
elkartasuna eta
partekatzea

Ekofeminismoa

LURRALDE-ALTERNATIBAK

TOKIKO MAILA: GURE BIZI-
BALDINTZEN JABETZEAREN GAKOA

bizi!
burujabe

ERRREALITATEAREN ETA EKINTZAREN MAILARA ITZULI

Aurélie PADOIGNON

Ipar Euskal Herriaren metamorfosi ekologikoa

PACTE 20
ITUNA 20
MÉTAMORPHOSE ÉCOLOGIQUE
PAYS BASQUE / IPAR EH-KO
METAMORFOSI EKOLOGIKOA

Berotegi efektu gasen isurketak murrizteko ekintzen %50etik 80ra eta egokitzapen ekintzen ia %100 lurralde mailan eramaten dira.

Ekintza indibidualak ez dira aski, tokian tokiko politika publikoak aldatu behar ditugu.

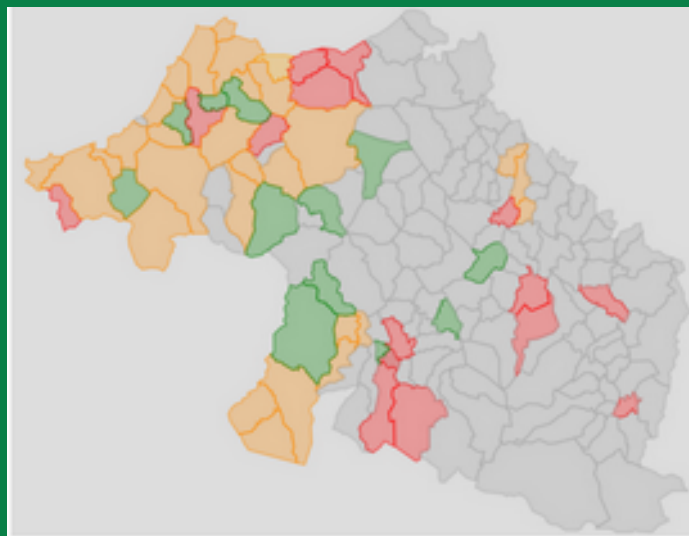
- 2020ko Herriko hauteskundeetako hautagaiei proposatua
- Biztanlegoaren %62 ordezkatzan duten 46 Herriko Etxe engaiatu dira
- Herriko eta Hirigune elkargoko mailan, Metamorfoosi Ekologikoaren Itunaren 7 arlotan ekintzen eramatea:
 - mugitzeko modu ez-tietan,
 - energia berriztagarrian,
 - elikadura biologikoan eta hurbilekoan,
 - energiaren menperatzean,
 - hondakinen murriztean,
 - euskoaren garatzean
 - Klima planaren deklinatzean.

HERRIKO ETXEETAKO ETA EUSKAL HIRIGUNE ELKARGOKO HAUTETSIENDA FORMAKUNTZAK

MÉTAMORPHOSE ÉCOLOGIQUE
PAYS BASQUE / IPAR EH-KO
METAMORFOSI EKOLOGIKOA

IPAR EUSKAL HERRIKO PROBLEMATIKARI EGOKITUA DEN FORMAKUNTZA ZIKLOA
ADITUEN ETA LEKUKO HANDIEN PARTE HARTZEA
TRANTSIZIOETAN DIREN LURRALDEKO AKTOREEKIN TOPAKETA

<p style="background-color: red; color: white; padding: 2px; font-weight: bold;">2020KO URRIAREN 30EAN, OSTIRALEZ, DONAZAHARREN</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <p style="font-size: 0.9em; margin: 0;">BAKARKAKO AUTOAREN ERABILPENAREKIKO ALTERNATIBOAK DIREN MGUIKORTASUN GUZIEN ALDE EKIN</p> </div> <p style="font-size: 0.8em; margin-top: 5px;">CEREMA-N IKERKETA ZUZENDARIA, LURRALDEEN GARAPENAN ETA MUGIKORTASUNETAN BEREZITUA DEN FREDERIC LESCOMMERES-EKIN.</p>	<p style="background-color: red; color: white; padding: 2px; font-weight: bold;">2021EKO URTARRILAREN 15EAN, OSTIRALEZ, MAULEN</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <p style="font-size: 0.9em; margin: 0;">%100 BERRIZTAGARRIAK DIREN ENERGIEN LURRALDE BATEN ALDE EKIN</p> </div> <p style="font-size: 0.8em; margin-top: 5px;">CLER EDO TRANTSIZIO ENERGETIKOAREN ALDEKO SAREAN LURRALDEAK ETA ENERGIA PROIEKTUAREN ARDURADUNA DEN ETA ENERGIA POSITIBO LURRALDEEN SAREKO ANIMATZAILA DEN YANNICK REGNIER-EKIN</p>
<p style="background-color: green; color: white; padding: 2px; font-weight: bold;">2020KO AZAROAREN 20AN, OSTIRALEZ, BAIOWAN</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <p style="font-size: 0.9em; margin: 0;">KLIMA PLANAREN EKINTZAK PLANTAN EMAN</p> </div> <p style="font-size: 0.8em; margin-top: 5px;">BGL EVOLUTIONS-EN ZUZENDARI OROKORRA ETA LURRALDEKO POLITIKA PUBLIKOETAN ADITUA DEN CHARLES-ADRIEN LOUIS-EKIN.</p>	<p style="background-color: green; color: white; padding: 2px; font-weight: bold;">2021EKO OTSAILAREN 5EAN, OSTIRALEZ, ITSASUN</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <p style="font-size: 0.9em; margin: 0;">EUSKOAREN GARAPENARI ESKER TOKIKO EKONOMIAREN ALDE EKIN</p> </div> <p style="font-size: 0.8em; margin-top: 5px;">TOKIKO MONETA DEN EUSKO-AREN KO-SORTZAILA ETA EUSKAL MONETA ELKARTEAREN ZUZENDARIA DEN DANTE EDWE-EKIN</p>
<p style="background-color: orange; color: white; padding: 2px; font-weight: bold;">2020KO ABENDUAREN 11N, OSTIRALEZ, DONAPALEUN</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <p style="font-size: 0.9em; margin: 0;">EGOITZETAN ENERGIAREN MENPERATZEAREN ALDE EKIN</p> </div> <p style="font-size: 0.8em; margin-top: 5px;">VIRAGE ENERGIE-REN KOORDINATZAILA DEN BARBARA NICOLOSO-EKIN, AINTZINDARI DEN MOUANS-SARTOUX-KO AUZAPEZ ORDE DEN ETA GRENOBLE-EKO AUZAPEZA DEN ERIC PIELLE-EKIN</p>	<p style="background-color: orange; color: white; padding: 2px; font-weight: bold;">2021EKO MARTXOAREN 5EAN, OSTIRALEZ, HAZPARNEN</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <p style="font-size: 0.9em; margin: 0;">TOKIKO ELIKAGAIEN ETA LABORANTZA BIOLOGIKO BATEN ALDE EKIN</p> </div> <p style="font-size: 0.8em; margin-top: 5px;">%100 BIOLOGIKOAK ETA TOKIKOAK DIREN JANTEGIEN ANTOLAKETA DEN GILLES PEROLE-EKIN</p>
<p style="font-size: 0.8em; margin: 0;">RIZEN EMATEA & XEHETASUNAK 07 61 86 72 27 EDO CONTACT@INSTITUT-BIHAR.ORG</p>	
<p style="font-weight: bold; font-size: 1.2em; margin-top: 5px;">bizi!</p>	<p style="background-color: orange; color: white; padding: 2px; font-weight: bold;">2021EKO APIRILAREN 2AN, OSTIRALEZ, URRUÑAN</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <p style="font-size: 0.9em; margin: 0;">HONDAKINEN MURRIZTEAREN ETA EKONOMIA ZIRKULARRAREN ALDE EKIN</p> </div> <p style="font-size: 0.8em; margin-top: 5px;">NICOLAS HULOT FUNDAZIOKO BATZORDE ZIENTIFIKO-KO KIDE DEN ANNE DE BETHENCOURT-EKIN</p>

Bizik

- Formakuntzak antolatzen ditu hautetsientzat
- Herritar sare bat sortu du hautetsiekin harremanetan izateko eta herrien ekintzen segitzeko (begiraleak)
- Egitasmo eraginkorrak txalotzen ditu eta kaltegarriak salatzen
- Txosten bat egin du lurraldearen metamorfosiaren egoera neurtzeko: aitzinamendu arras guti..

SARE
SARA

CAMBO-LES-BAINS
KANBO

EUSKARAZ BIZIN

Mugimenduaren
eta euskararen
arteko loturaren
aztertzea
militantziaren
praktikak
hobetzeko.

EUSKARAZ BIZIN

EUSKARAK ETA ELKARTE BATEK
NOLA ELKAR SUSTATZEN DUTEN

EUSKARAZ BIZIN

Euskara Biziren ADNaren parte da.

«Bizi! mugimenduaren ekintza-eremu nagusia Ipar Euskal Herria da. Bizi! Nazioarte mailako mugimendu altermundialistan osoki kokatzen da. Gure ekintza kultur-aniztasunaren borrokaren barnean naturalki sartzen da. Gure komunikazioa elebiduna da, euskaraz eta frantsesez».

"BIZIk zubi eraikitzaile izaten segituko du hizkuntza eta euskal kulturari buruz, lurraldeko gertakarietan aktiboki parte hartuz, tresna elebidunak proposatuz, Burujabe egitasmoaren ikusmoldea hedatuz. Bizi!, bere ekitaldi guzietan, euskara bizi-arazteko antolatzen da."

EUSKARAZ BIZIN

Hizkuntz-aniztasuna eta bioaniztasuna: Borroka bera!

Gure “biotopoa” euskara da

- endemikoa, lurraldeari egokitua

- erresilientea

- kohesio soziala ekartzen duena

- ...

EUSKARAZ BIZIN

- *Euskarazko ekintzak eta formakuntzak*
- *Euskal hitzorduetan parte hartzea (Korrika, Nafarroaren Eguna, Lurrama, EHZ...)*
- *Euskal historiari buruzko formakuntzak*
- *Loturak Hego Euskal Herriarekin*
- ...

EUSKARAZ BIZIN

BIZIren kidegoa Ipar Euskal Herriaren egoera soziolinguistikoaren parekoa da (% 20 euskaldun, nonbait han)

Jakinez gure bazkideak biltzen dituen gaia ekologia dela eta amankomunean dugun hizkuntza frantsesa dela, nola antolatu lana, euskarari behar duen lekua emateko, erdaldunak kontuan hartuz?

Zubi lana

BIZIn sartu nintzenean, ez nintzen horretarako etortzen, baina laster ohartu nintzen euskara falta zitzaidala beste kideekin komunikatzerakoan: erregularri antolatzen ditugun erakusmahaietan, baita eguneroko solasaldietan ere. Orduan, urriaz geroztik kurtsoak hartzen ditut AEKn. Badu 20 urte Iparraldean bizi naizela eta aurten, ezustean beste Euskal Herri bat aurkitu dut. Euskaraz hitz eginez herrialde hau zinez ulertzen da eta bereziki bertan bizi direnak...

Ene 4 aitatxi-amatxiak euskaldunak ziren. Baina, behin eta berriz euskara eskolatuak ez zirenen hizkuntza zela errepikatzen zitzaion belaunaldikoak izanik, ez zieten euskara beren haurrei transmititu. Euskara ene aitatxi-amatxiren ahalgarearen hizkuntza izan zen. Enetzat aldiz, doluaren hizkuntza bilakatu da, hobenduntasunez markatu doluarena. Ikasteko urratsa ez delarik egiten sentitzen den hobenduntasun hori sentitzen dut. BIZIn, euskararen presentzia ez da sekulan enetzat bazterketa sentimendu iturri izan, baina bertan parte hartzeko gomita da, hizkuntza hori baliagarria delako frogara.

Bizi!-kide izanik, aukera gehiago dut euskaraz mintzatzeko, euskaldun gehiago ezagutu ditut, bilkura batzuk euskaraz egiten ditugu (bideokonferentziaz ere...). Itzulpen taldean sartu naiz eta ene euskara hobetzen dut etengabe, hitzak eta errateko moldeak ikasten ditut, arlo tekniko desberdinetan... Euskarazko prentsaren irakurtzera bultzatzen nau, ingurumenari buruzko artikulu interesgarriak hautatzen ditut denei zabaltzeko. Orain, lagunekin, gai ekologikoak euskaraz eztabaidatzen ditugu!

Indartze Iana

Milesker!

bizimugi.eu